

Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, Φρανκ- Βάλτερ Σταϊνμάιερ και η Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, Κατερίνα Σακελλαροπούλου, στις 29.10.2024, επισκέφθηκαν μαζί τον χώρο του υπό ανέγερση Μουσείου Ολοκαυτώματος Ελλάδος στη Θεσσαλονίκη, συνομίλησαν με δύο επιζήσασες του Ολοκαυτώματος από την Ι.Κ. Θεσσαλονίκης και φύτεψαν συμβολικά δύο ροδιές.

Ο κ. Σταϊνμάιερ έκανε δώρο στο Μουσείο ένα λεύκωμα με φωτογραφίες από τα Ιωάννινα που δείχνουν τη μεταφορά Ελλήνων Εβραίων Ρωμανιωτών, που ζούσαν εκεί, στα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης και, όπως είπε, η πρώτη φωτογραφία δείχνει μια κοπέλα να κλαίει και από το πρόσωπο της καταλαβαίνει κανείς αυτό που επρόκειτο να γίνει.

Ο πρόεδρος του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδας και πρόεδρος της Ι.Κ. Θεσσαλονίκης, Δαυίδ Σαλιέλ, που το παρέλαβε, δήλωσε ότι αυτό το λεύκωμα θα αποτελέσει το πρώτο ιστορικό ντοκουμέντο που θα τοποθετηθεί στο νέο Μουσείο.

Με το που έφτασαν στον χώρο οι δύο Πρόεδροι συναντήθηκαν με τις επιζήσασες από το Ολοκαύτωμα Ρίνα Ρεβάχ και Ρόζη Σαλιέλ, 85 και 89 ετών αντίστοιχα, και είχαν μια ανθρώπινη συζήτηση μαζί τους. Όπως είπε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ η κα Ρεβάχ, ο κ. Σταϊνμάιερ θέλησε να μάθει από την ίδια και την κα Σαλιέλ την ιστορία τους- πού εκτοπίστηκαν, τις συνθήκες κράτησής τους κ.ά., ενώ εξέφρασε την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το Μουσείο Ολοκαυτώματος Ελλάδος έχει μπει πια σε τροχιά υλοποίησης.

Ακολούθησε εκδήλωση και στον χαιρετισμό του ο κ. Σαλιέλ επισήμανε: «Σήμερα βρισκόμαστε σε τόπο ιερό! Από εδώ φορτώθηκαν σε βαγόνια για ζώα 50.000 Έλληνες Εβραίοι, εκ των οποίων 12.800 πολέμησαν στο αλβανικό μέτωπο για την πατρίδα τους. Βρισκόμαστε στη Θεσσαλονίκη που την αποκαλούσαν Madre de Israel, δηλαδή Μητέρα του Ισραήλ, η οποία πριν από τον πόλεμο είχε εξέχουσα θέση στον σεφαραδίτικο εβραϊσμό της Ευρώπης με πλήθος ιδρυμάτων, ιερατικών σχολών και συναγωγών».

Σήμερα υποδεχόμαστε την Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας, την κυρία Κατερίνα Σακελλαροπούλου, μετά από την πρόσφατη επίσκεψή της στα στρατόπεδα του Αουσβιτς-Μπίρκεναου, καθώς και τον Πρόεδρο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και επίτιμο μέλος της Κοινότητάς μας, τον κύριο Φρανκ-Βάλτερ Σταϊνμάιερ, του οποίου η προσήλωση και το συνεχές ενδιαφέρον για το Μουσείο υπήρξαν καθοριστικά. Οι δεσμοί που ενισχύσαμε, οι σχέσεις που καλλιεργήσαμε, δεν είναι μόνο δείγμα φιλίας, συνεργασίας και συμφιλίωσης, αλλά και κοινής ευθύνης απέναντι στην Ιστορία».

Για το υπό ανέγερση Μουσείο είπε ότι δεν θα είναι απλώς ένας τόπος μνήμης για τα εκατομμύρια θύματα. «Θα αποτελεί έναν φάρο, ένα φωτεινό σύμβολο κατά του ρατσισμού και του αντισημιτισμού, που θα υπενθυμίζει διαρκώς την αξία της ανθρωπιάς, της ανεκτικότητας και της ειρηνικής συνύπαρξης. Θα απευθύνεται σε όλες τις γενιές, τόσο τις παρούσες, όσο και τις μελλοντικές, προσφέροντας ένα ζωντανό μάθημα ιστορίας. Το Μουσείο θα είναι ένα κέντρο έρευνας και τεκμηρίωσης, μνήμης και εκπαίδευσης. Θα αποτελέσει τον φορέα που θα φέρει στο φως τις ιστορίες τόσο των Εβραίων της Θεσσαλονίκης, αλλά και των κοινοτήτων της υπόλοιπης Ελλάδας σε Διδυμότειχο, Ξάνθη, Σέρρες, Δράμα, Αλεξανδρούπολη, Καβάλα, Βέροια, Καστοριά, Ιωάννινα, Άρτα, Κέρκυρα, Κεφαλλονιά, Ζάκυνθο, Καρδίτσα, Τρίκαλα, Λάρισα, Βόλο, Χαλκίδα, Αθήνα, Πάτρα, Κρήτη, Ρόδο, Κω.

Η τοποθεσία του Μουσείου έχει υψίστη συμβολική και ιστορική σημασία, καθιστώντας το μοναδικό, καθώς αναγείρεται στον ίδιο τόπο από τον οποίο ξεκίνησε η τραγωδία. Βρίσκεται κοντά στο γκέτο μετεπιβίβασης, όπου οι ομόθρησκοί μας συγκεντρώθηκαν πριν από τον εκτοπισμό τους, το στρατόπεδο του Βαρώνου Χιρς, και δίπλα στις ίδιες ράγες».

Ο πρόεδρος του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος ευχαρίστησε τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη για την αμέριστη στήριξή του και τους δωρητές. Δηλαδή, το ελληνικό κράτος, το γερμανικό κράτος και τον Πρόεδρο Σταϊνμάιερ, το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος και τον πρόεδρό του Ανδρέα Δρακόπουλο, το Genesis Prize Foundation και τον Θεσσαλονικιό Αλμπερτ Μπουρλά. Ευχαρίστησε, επίσης, τον Δήμο Θεσσαλονίκης, την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και την ΤΡΑΙΝΟΣΕ για τη συνεισφορά τους στην ανέγερση του Μουσείου και τη δημιουργία ενός πάρκου μνήμης.

Στην πορεία υλοποίησης των εργασιών για την ανέγερση του Μουσείου αναφέρθηκε ο αρχιτέκτων, επικεφαλής του γραφείου Makridis Associates, Πέτρος Μακρίδης, εξηγώντας -μεταξύ άλλων- ότι εντός του πρώτου τριμήνου του 2025 θα υπάρξει ο ορισμός του κύριου αναδόχου, οι κύριες κατασκευαστικές εργασίες αναμένεται να ξεκινήσουν πριν από τον Απρίλιο του 2025 και η ολοκλήρωση του έργου αναμένεται το πρώτο τρίμηνο του 2027. Ο κ. Μακρίδης ανέφερε, επίσης, ότι το έργο οφείλεται στην επιμονή κυρίως δύο ανθρώπων, του προέδρου της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης και του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος και του πρώην δημάρχου της πόλης, Γιάννη Μπουτάρη.

Το Μουσείο Ολοκαυτώματος Ελλάδος αποτελεί μνημείο της μακροχρόνιας πολυπολιτισμικής ζωής της πόλης, τόνισε ο κ. Μακρίδης και πρόσθεσε πως το Μουσείο αυτό υπενθυμίζει τη μοναδικότητα της εβραϊκής ιστορίας της Θεσσαλονίκης αλλά

ανήκει και σε όλες τις παρελθούσες και σημερινές κοινότητες της πόλης. Όπως χαρακτηριστικά είπε, όχι μόνο θα προσφέρει μια αναδρομή συμφιλίωσης με το παρελθόν, αλλά και μια μελλοντική αναγνώριση μιας νέας συλλογικής ιστορίας ανεκτικότητας.

Στη διάρκεια της εκδήλωσης η υψίφωνος Μαριάντζελα Χατζησταματίου τραγούδησε το Ελί Ελί στα ισπανοεβραϊκά (λαντίνο). Παραβρέθηκαν -μεταξύ άλλων- ο υφυπουργός Εσωτερικών (Μακεδονίας και Θράκης) Κώστας Γκιουλέκας, ο Πρέσβης της Γερμανίας στην Ελλάδα, Αντρέας Κιντλ, η Γενική πρόξενος της Γερμανίας στη Θεσσαλονίκη, Μόνικα Φρανκ, ο επιτετραμμένος της Πρεσβείας του Ισραήλ στην Αθήνα Ντορόν Λέμποβιτς, ο πρώην προπονητής της Εθνικής Ομάδας Ποδοσφαίρου, Οτο Ρεχάγκελ, ο Γενικός Γραμματέας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας Σταύρος Καλαφάτης, οι βουλευτές Δημήτρης Κούβελας, Διαμαντής Γκολιδάκης, Θεόδωρος Καραόγλου, ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ και υποψήφιος πρόεδρος του κόμματος Σωκράτης Φάμελλος, οι δήμαρχοι Θεσσαλονίκης Στέλιος Αγγελούδης, Πυλαίας-Χορτιάτη Ιγνάτιος Καϊτεζίδης, οι Μητροπολίτες Θεσσαλονίκης Φιλόθεος, Νεαπόλεως-Σταυρουπόλεως Βαρνάβας, εκπρόσωποι του διπλωματικού σώματος της Θεσσαλονίκης, ο Συντονιστής του Γραφείου Πρωθυπουργού στη Μακεδονία Γιάννης Παπαγεωργίου, ο πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης Σπύρος Βούγιας, ο πρώην δήμαρχος Θεσσαλονίκης Κωνσταντίνος Ζέρβας, εκπρόσωποι του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος και του Genesis Prize Foundation.

ΑΗΛΩΣΕΙΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΣΤΑΪΝΜΑΓΙΕΡ

Σημαντικές δηλώσεις με επίκεντρο το χρέος για τη μνήμη του Ολοκαυτώματος και το Μουσείο Ολοκαυτώματος έκανε ο Πρόεδρος της Γερμανίας. Σύμφωνα με ανακοίνωση Τύπου του Γερμανικού Πρακτορείου Ειδήσεων (DPA) ο κ. Στάϊνμάγιερ επισήμανε: «Μόνον έτσι θα διατηρηθεί η μνήμη των θυμάτων και του πόνου (...) Οι διωγμοί των Εβραίων από τους εθνικοσοσιαλιστές συνέβησαν σε ολόκληρη την Ευρώπη. Όταν τους θυμόμαστε, πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι δεν πρόκειται απλά για αριθμούς. Πρέπει να δείχνουμε, ξανά και ξανά, ότι πίσω από τους αριθμούς βρίσκονται πρόσωπα, ονόματα, μοίρες και συγγενείς, οι οποίοι μέχρι και την δεύτερη ή την τρίτη γενιά μοιράζονται τον πόνο των γονιών και των παππούδων τους».

Στην ανακοίνωση Τύπου αναφέρεται ακόμη η επίσκεψη του κ. Στάϊνμάγιερ στο εργοτάξιο του μελλοντικού Μουσείου για το Ολοκαύτωμα στην Θεσσαλονίκη. Όπως επισημαίνεται, το Μουσείο ανεγείρεται με γερμανική υποστήριξη κοντά στο στρατόπεδο διέλευσης, όπου συγκεντρώνονταν οι Εβραίοι πριν από την μεταφορά τους στα στρατόπεδα συγκέντρωσης. «Όποιος στέκεται εδώ και μιλά ως Ομοσπονδιακός Πρόεδρος, είναι γεμάτος ντροπή», είπε ο κ. Στάϊνμάγιερ, ενώ το δημοσίευμα προσθέτει ότι από τους περίπου 80.000 Εβραίους που ζούσαν στην Ελλάδα πριν από την έναρξη του πολέμου, μόνο το 12% επέζησε του Ολοκαυτώματος.

Ο Φρανκ-Βάλτερ Στάϊνμάγιερ δήλωσε ακόμη, σύμφωνα με το dra, ότι η μνήμη και η απότιση φόρου τιμής είναι σημαντικές. Σε καιρούς κατά τους οποίους η δημοκρατία αμφισβητείται τόσο, όπως στις μέρες μας, «πρέπει να αντιλαμβανόμαστε αυτό το Μουσείο ως εντολή να υπερασπιζόμαστε τη δημοκρατία σήμερα», τόνισε.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Το Μουσείο Ολοκαυτώματος Ελλάδος αποτελεί ένα σημαντικό μνημείο για τη μνήμη των Εβραίων θυμάτων του Ολοκαυτώματος. Η Θεσσαλονίκη, όπου η εβραϊκή κοινότητα είχε βαθιές ρίζες πριν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, υπέστη μεγάλες απώλειες με την εξόντωση σχεδόν του 90% των Εβραίων της πόλης στα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Το μουσείο θα αναδεικνύει την ιστορία της εβραϊκής κοινότητας της Θεσσαλονίκης καθώς και των υπόλοιπων κοινοτήτων της Ελλάδας και θα εκπαιδεύει το κοινό για τις φρικαλεότητες του Ολοκαυτώματος, με στόχο την προώθηση της μνήμης, της δικαιοσύνης και της ειρήνης. Στόχος είναι να γίνει σημείο αναφοράς για την ιστορική και πολιτισμική κληρονομιά των Εβραίων της Ελλάδας.

Το Μουσείο Ολοκαυτώματος Ελλάδος στη Θεσσαλονίκη θα βρίσκεται σε ένα συμβολικό σημείο, στον Παλιό Σιδηροδρομικό Σταθμό, απ' όπου αναχωρούσαν τα τρένα για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Την εκπόνηση της Αρχιτεκτονικής μελέτης συνοπογράφουν τα αρχιτεκτονικά γραφεία EK A Efrat Kowalsky Architects από το Ισραήλ, Heide & von Beckerath από τη Γερμανία και Π. Μακρίδης & Συνεργάτες Α.Ε. από τη Θεσσαλονίκη.

Το project management έχουν αναλάβει οι εταιρείες Hill International και Σαμαράς & Συνεργάτες. Το κτίριο έχει σχεδιαστεί ως ένα περίοπτο μνημείο με έμπνευση από τα οκταγωνικά μνημεία της Θεσσαλονίκης, το οποίο κατά τη διάρκεια της νύχτας θα διαχέει φως από μέσα προς τα έξω μεταμορφώνοντας το σε έναν ζωντανό καμβά που μιμείται το φωτισμό των φάρων.

Χρησιμοποιήθηκε μοντέρνα αρχιτεκτονική προσέγγιση, που συνδυάζει την αισθητική της μνήμης με σύγχρονα στοιχεία. Το Μουσείο Ολοκαυτώματος Ελλάδος φιλοδοξεί να αποτελέσει έναν σημαντικό πολιτιστικό και εκπαιδευτικό κόμβο, όχι μόνο για την πόλη της Θεσσαλονίκης, αλλά και για την ευρύτερη περιοχή, αναδεικνύοντας την ιστορική και πολιτισμική κληρονομιά των Εβραίων της Ελλάδας και διατηρώντας ζωντανή τη μνήμη των θυμάτων. Θα καλύπτει επιφάνεια 9.000 τμ., σε έξι υπέργειους και δύο υπόγειους ορόφους και θα αναπτύσσεται γύρω από ένα μικρό αστικό άλσος.

Πέρα από τους χώρους της μόνιμης έκθεσης, θα περιλαμβάνει χώρους περιοδικών εκθέσεων, αρχείων, εκπαίδευσης και έρευνας, χώρους πολλαπλών χρήσεων και αναψυχής και γραφεία διοίκησης, ενώ στο διπλανό ακίνητο θα δημιουργηθεί ο υπαίθριος χώρος στάθμευσης. Ο σχεδιασμός βασίζεται στις αρχές της βιωσιμότητας και της αειφορίας και κοινό στόχο όλων των εμπλεκόμενων μερών αποτελεί η πιστοποίησή του έργου από το διεθνώς αναγνωρισμένο σύστημα αειφόρου ανάπτυξης LEED.

Η οικοδομική άδεια ανέγερσης του Μουσείου εκδόθηκε στα τέλη Δεκεμβρίου 2023 από τη Διεύθυνση Δόμησης και Πολεοδομικών Εφαρμογών του Δήμου Θεσσαλονίκης. Ανάδοχος για την εκτέλεση των πρόδρομων εργασιών του έργου είναι η κοινοπραξία των εταιρειών ΓΕΩΠΕΡΥΝΑ - OFS και ήδη έχουν ολοκληρωθεί οι πρώτες εργασίες εκσκαφών και κατασκευής

πασσάλων για τη δημιουργία διαφράγματος.

Ιδρυτικοί δωρητές του Μουσείου είναι η Ελληνική κυβέρνηση, η οποία θα συνεισφέρει στο έργο 18 εκατομμύρια ευρώ, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, που χρηματοδοτεί την ανέγερση του Μουσείου Ολοκαυτώματος Ελλάδος με 10 εκατομμύρια ευρώ και το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος με 10 εκατομμύρια ευρώ. Επιπλέον, ο Δρ. Αλμπερτ Μπουρλά δώρισε το ποσό του 1 εκατομμυρίου δολαρίων μέσω του ιδρύματος Genesis Prize. Η Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης, ως κύριος του έργου παίζει καθοριστικό ρόλο στην υλοποίηση του οράματος ενώ η συνεργασία όλων αυτών των σημαντικών φορέων καθιστά το Μουσείο Ολοκαυτώματος Ελλάδος ένα διεθνές έργο μνήμης και συμφιλίωσης.

* Με στοιχεία από το [ΑΠΕ](#) (Νίκος Ρούμπος - Σοφία Παπαδοπούλου, 29.10.2024) και το [Πρώτο Θέμα](#).

ΣΧΕΤΙΚΑ:

[-ΔΗΛΩΣΗ ΣΤΑΙΝΜΑΓΙΕΡ](#): **Να δούμε το Μουσείο Ολοκαυτώματος ως αποστολή υπέρ της Δημοκρατίας**

[-ΔΗΛΩΣΗ Υφυπουργού Εσωτερικών \(Μακεδονίας-Θράκης\) Κωνσταντίνου Π. ΓΚΙΟΥΛΕΚΑ](#): **Το Μουσείο Ολοκαυτώματος κρατά αναμμένο το κερί της μνήμης για όσα τραγικά βίωσαν οι αδελφοί μας Έλληνες Εβραίοι της Θεσσαλονίκης.**